

Zondag 10 juli 2022

15^e zondag door het jaar

Luc. 10,25-37 De barmhartige Samaritaan

Overweging

Het is een veelgehoorde klacht. Ga jij nog naar de kerk, maar daar vertellen ze altijd dezelfde verhalen. Het is allemaal al honderd keer verteld. We weten het zo onderhand wel. Ja, maar deze keer gaat het over de barmhartige Samaritaan. O ja, die barmhartige Samaritaan komt ook iedere keer weer om de hoek kijken. Dat gaat toch over naastenliefde. Vertel nu maar eens een ander verhaal. Goed, hier is een ander verhaal.

In een grote plaats leven rijke en arme mensen bij elkaar. Het is een keurig aangeharkte plaats. Het zou zomaar Bilthoven kunnen zijn. De meeste mensen hebben het goed en kunnen aardig rondkomen. Zo te zien is het een vredige stad. Als iemand iets overkomt, wordt er geholpen door de gemeente en allerlei instanties die goed zijn in hulp verlenen. Het rare is dat er in die stad mensen rondlopen die niet te helpen zijn, lijkt het wel. Ze zwerven over straat, geven hun geld uit aan verslavende middelen en houden zo niets meer over om eten te kopen. Ze worden uit hun huis gezet omdat ze de huur niet willen of kunnen betalen. Er zijn er bij die ruzie maken of helemaal doordraaien en gekke dingen doen. Dat is maar lastig, die mensen in zo'n mooie stad.

En net zoals de lege bierblikjes en ander zwerfafval door de gemeente wordt opgeruimd, zo zouden ze die mensen ook bij elkaar moeten vegen en in één of ander opvanghuis moeten zetten. En dan zijn er ook nog van die liefdadigheidsclubs die koffie en soep gaan uitdelen, of de voedselbank. Maar dan maak je het alleen nog maar erger. Op die manier komt er steeds meer van dat volk op straat. De stad moet schoon zijn. Niet alleen van zwerfafval, maar ook van mensen die maar aan de kant van de weg zitten. Gewoon een kwestie van goed bestuur en strak beleid. De inwoners van de stad zijn een beetje bang geworden voor mensen aan de kant van de weg. Iemand die op straat ligt, moet je niet aanraken, want voor je het weet loop je één of andere enge ziekte op. Het is niet zo leuk meer in de stad. Vrouwen met hoofddoekjes, jongeren die zomaar op je gaan schelden, mannen met strakke pakken die niet groeten en druk praten in mobiele telefoons. Een stad met betaalde hulpdiensten en zonder barmhartigheid.

Dat is het andere verhaal. Een stad en een land waar mensen aan de kant van de weg geraakt zijn. Ze worden wel eens "sociaal overbodig" genoemd. En het zijn niet alleen de zwervers of hangjongeren. Het zijn ook de chronisch zieken, de jongeren met een handicap, zij die mislukt zijn in hun werk of hun relatie. Wie zit er nog op hen te wachten? En wees nu eens eerlijk: wie zit er nog op ons te wachten? Hebben we niet allemaal wat barmhartigheid nodig om de moed er een beetje in te houden? Die barmhartige Samaritaan, die wèl omziet naar zijn naaste, mag dan een afgesleten en overbekend verhaaltje zijn, het is wel de blauwdruk van een leefbare samenleving.

De woorden van Mozes uit de eerste lezing zijn heel dierbaar en humaan. "Naastenliefde" en "barmhartigheid" zijn geen woorden van ver. Ze liggen in onze mond en in ons hart. Ze liggen voor de hand! Het is te doen! Ook Jezus legt ons

geen onmogelijke taak op de schouders. Hij vertelt een verhaal en iedereen snapt het. Zelfs de naar uitvluchten zoekende wetgeleerde.

Het probleem is niet het verhaal. Het probleem is dat het zo slecht gelegen komt. Gemakkelijker is het recht door zee te gaan, de voorschriften te volgen, de straat schoon te vegen en al die rafelrandjes van Gods schepping eraf te knippen.

Nooit geeft God het op met ons. Het is telkens weer hetzelfde verhaal, omdat het telkens om dezelfde mensen gaat die ons aankijken aan de kant van de weg. Het is God die ons aankijkt in de mens die ons nodig heeft. Ogen die vragen: wees barmhartig. Het is dezelfde vraag die mensen in onze ogen zien, want zoals wij proberen een naaste te zijn voor wie wij ontmoeten, zo hopen we dat anderen in ons een naaste zien. Dat er iemand is die om ons geeft.

In het rijk Gods zijn geen schone straten. Er zijn alleen maar barmhartige mensen.
Amen

Frans-Willem van de Sande

(naar Jos Zwetsloot, Zout en licht, 2009).